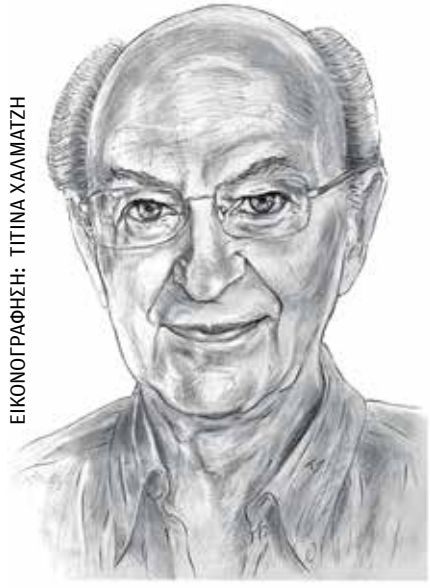

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

Άγγελος Ζαχαρόπουλος, πρώην ανώτατο στέλεχος της Ε.Ε., συγγραφέας

Οι σταθμοί του

1958

Αποφοίτησε από την Ecole Nationale du Génie Rural.

1960

Παντρεύεται την Πέρσα Καλδή και αποκτούν δύο παιδιά, την Ειρήνη και τον Κωνσταντίνο.

1977

Προάγεται γενικός διευθυντής της Υπηρεσίας Σχέσεων Ελλάδος - ΕΟΚ, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαπραγματεύσεων.

1980

Αναγορεύεται «Αξιωματικός της Λεγεώνας της Τιμής» από τον πρόεδρο της Γαλλίας Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν.

1982

Απολύεται με τον νόμο Κουτσόγιωργα και τον ίδιο χρόνο πρωτεύει σε διαγωνισμούς της Ε.Ε., καταλαμβάνοντας ανώτερη θέση.

1989

Αναγορεύεται ταξίαρχος των Ορθοδόξων Σταυροφόρων του Παναγιώτη Τάφου και του απονέμεται ο οικείος χρυσός σταυρός.

1993

Συνταξιοδοτείται από την Ε.Ε. με τιμητική διάκριση από τον πρόεδρο Ζακ Ντελόρ και προοιμωδείται στον όμιλο Λάτση.

2009

Τερματίζεται η επαγγελματική του πορεία και επιδιέχεται στη συγγραφή. Στις 13.9.2023 παρουσιάστηκε το δεύτερο βιβλίο του.

2021

Αναγορεύεται επίτιμος διδάκτωρ του Γεωπονικού Πανεπιστημίου.

Από τον Βελουχιώτη στον Κουτσόγιωργα

Ένας από τους πρωτεργάτες της ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ αφηγείται την περιπέτειά του

Του ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Όταν ήταν μαθητής γυμνασίου το 1942 συνάντησε στο σπίτι του στα Αγραφα τον Αρη Βελουχιώτη. Τριάντα πέντε χρόνια αργότερα ήταν ο ανώτερος κρατικός υπάλληλος του υπουργείου Γεωργίας που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Ο Αντώνης Σαμαράς ήταν νεοεκλεγμένος βουλευτής το 1977 όταν γνώρισε τον Άγγελο Ζαχαρόπουλο. Στις 9 Μαΐου 2023 ο Ζαχαρόπουλος ήταν παρών στην εκδήλωση για την Ημέρα της Ευρώπης που έγινε στο Ζάππειο, όταν ο πρώην πρωθυπουργός αναφέρθηκε στη συμβολή του στην ένταξη. Οι παρευρισκόμενοι ξεσπασαν σε χειροκροτήματα.

– **Θυμάστε τον Αρη Βελουχιώτη;**

– Είναι σαν να τον βλέπω μπροστά μου. Ηλθε τον Δεκέμβριο του 1942 και φιλοξενήθηκε στο σπίτι μας, που ήταν το αρχοντικό του χωριού. Ήταν εντυπωσιακός με τη γενειάδα του. Όταν άρχισε να μιλάει είπε στον πατέρα μου: «Εμείς, συναγωνιστή Ζαχαρόπουλε, θα συγκρουστούμε με μια μέρα με τους Αγγλους». Εγώ εξεπλάγην. Περιμέναμε τότε τους Αγγλους να κάνουν απόβαση για να μας ελευθερώσουν. Αλλά ο Βελουχιώτης ήξερε ότι στον δρόμο για την εξουσία θα έβρισκε μπροστά του τους Αγγλους. Και σε δύο χρόνια αυτό συνέβη ακριβώς.

– **Συμμετείχατε στην Εθνική Αντίσταση;**

– Ο αδελφός μου που ήταν 20 ετών εντάχθηκε στον ΕΛΑΣ και έγινε έφεδρος αξιωματικός. Σήμερα είναι 101 ετών και συζητάμε ακόμη για όλα αυτά. Εγώ ήμουν παιδί τότε και ήμουν στην ΕΠΙΟΝ. Αλλά η οικογένειά μας δεν ήταν αριστερή. Γρήγορα φύγαμε από το χωριό και ήρθαμε στην Αθήνα. Ο πατέρας ήταν έμπορος. Το σπίτι στα Αγραφα κάηκε, ποτέ δεν μάθαμε από ποιον και χάσαμε τα πάντα.

– **Το 1946 ξεκινήσατε σπουδές στη Γεωπονική Αθηνών. Γιατί επιλέξατε τη Γεωπονική;**

– Οι συνταρακτικές εικόνες από τη μεγάλη πείνα της Αθήνας μάς είχαν επηρεάσει και ενστικτωδώς λέγαμε ότι πέφτει στους εφηβικούς μας ώμους μια ευθύνη για την ανόρθωση της πατρίδας

«Αναζητήσα στο υπουργείο όσους γεωπόνους είχαν μεταπτυχιακά. Η πρώτη ερώτηση που τους έκανα ήταν: Είσοι διατεθειμένος να δουλέψεις μέρα και νύχτα; Αν κάποιος αιφνιδιάζονταν, τον έδιωχνα», λέει ο Άγγελος Ζαχαρόπουλος για τη συγκρότηση της ομάδας διαπραγματεύσεως επί αγροτικών ζητημάτων, το 1976.

και την επιβίωση του έθνους. Πήγα στη Γεωπονική με αυτό το όραμα. Και μετά στο Παρίσι σπούδασα πολιτικούς μηχανικούς με υποτροφία, αλλά με ειδικευση στα έργα υποδομής στη γεωργία. Εργάστηκα για είκοσι χρόνια στη Γενική Διεύθυνση Εργείων Βελτιώσεων του υπουργείου Γεωργίας, όπου έγινα γενικός διευθυντής. Ημασταν μια γενιά επιστημόνων που θέλαμε η Ελλάδα να γίνει αυτάρκης σε είδη διατροφής.

– **Τι θυμάστε από τη συμμετοχή σας στην ομάδα διαπραγματεύσεως για την ένταξη στην ΕΟΚ;**

– Στις 10 Σεπτεμβρίου 1976 ήμουν διακοπές με την οικογένειά μου στο Ξενία Πάρνηθας, όταν στον ανασχηματισμό έγινε υπουργός Γεωργίας ο Γιάννης Μπούτος. Περπατούσα στο δάσος με τον γιο μου, που ήταν τότε 12 ετών και ακούω από το μεγάφωνο: «Ο κύριος Ζαχαρόπουλος να έρθει επειγόντως στο τηλέφωνο». Πήγα στη ρεσεψιόν και ο Μπούτος μου ανακοίνωσε ότι αναλαμβάνω τη διαπραγματεύση σε ό,τι αφορά τον γεωργικό τομέα.

– **Ποια ήταν η πρώτη σας απόφαση;**

Ευχαρίστησα τον υπουργό επειδή με απέλυσε

– **Γιατί απολυθήκατε;**

– Στις αρχές του 1982 ο τότε υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης Μένιος Κουτσόγιωργας κατήργησε τις θέσεις των γενικών διευθυντών στα υπουργεία. Αμέσως οι άλλοι γενικοί διευθυντές περιέπεσαν σε κατάθλιψη και αδράνεια και καταριούνταν από το πρωί έως το βράδυ τον Κουτσόγιωργα. Εμένα δεν μ'αρέσει ούτε η μνησικακία ούτε η αδράνεια και άρχισα να γράφω στους διεθνείς οργανισμούς

με τους οποίους συνεργαζόμουν για να με προσλάβουν. Εν τω μεταξύ, όμως, έγινε η προκήρυξη από την Κομισιόν για ανώτερες θέσεις. Ελαβα μέρος σε τρεις διαγωνισμούς και βγήκα πρώτος και στους τρεις. Κι ενώ περιμένα την πρόσληψη, ακούω ότι ο υφυπουργός Εξωτερικών αρμόδιος για θέματα ΕΟΚ, Γρηγόρης Βάρφης, πίεζε την Κομισιόν να με αγνοήσει και να προσλάβει άλλον Έλληνα που είχε χαμηλότερες επιδόσεις.

“

Ημασταν μια γενιά επιστημόνων που θέλαμε η Ελλάδα να γίνει αυτάρκης σε είδη διατροφής.

Μετά την εκλογή του ΠΑΣΟΚ, ένας Άγγλος με ρώτησε: «Εμάς μας παρασημοφόρησε η βασίλισσα Ελισάβετ για την ένταξη. Εσάς;». Για εμένα η παρασημοφόρηση ήρθε με ένα λακωνικό γράμμα απόλυσης.

– **Σας θεωρούσαν δεξιό;**

– Με θεωρούσαν, αλλά δεν ήμουν. Τότε ψήφισα την Ενωση Κέντρου και τον Μαύρο, αλλά δεν ήμουν ποτέ με κανένα κόμμα. Σκέφτηκαν ότι αφού συμμετείχα στη διαπραγματεύση θα έπρεπε να είμαι υπερδεξιός. Καθώς ήδη το 1980 είχα ανακηρυχθεί αξιωματικός της Λεγεώνας της Τιμής από τον Γάλλο πρόεδρο Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν, απευθύνθηκα σε φίλους Γάλλους οι οποίοι είχαν επιρροή

– **Αναζητήσα στο υπουργείο όσους γεωπόνους είχαν μεταπτυχιακά. Παρουσιάστηκαν και η πρώτη ερώτηση που τους έκανα ήταν: Είσοι διατεθειμένος να δουλέψεις μέρα και νύχτα; Είσοι διατεθειμένος να αρνηθείς τις άδειές σου, τα Σαββατοκύριακα και τις γιορτές; Αν κάποιος αιφνιδιάζονταν, τον έδιωχνα. Περνούσε ο επόμενος. Κι έτσι δημιουργήθηκε μια ομάδα κομάντο φοβερή, καταπληκτική.**

– **Συναντήσατε εμπόδια;**

– Όταν άρχισαν οι διαπραγματεύσεις, μας ανακοίνωσαν ότι η Ελλάδα θα πρέπει να περάσει πρώτα από μια πενταετή προενταξιακή φάση, να δημιουργηθεί πρώτα η απαραίτητη θεσμική, οργανωτική και τεχνική υποδομή και μετά να αρχίσει η εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Κατάλαβα ότι αυτό δεν έπρεπε να συμβεί γιατί σε αυτά τα πέντε χρόνια η χρηματοδότηση της ελληνικής γεωργίας θα γινόταν κατά μέγα μέρος από εθνικούς πόρους και τα γεωργικά μας προϊόντα θα είχαν μεταχείριση τρίτης χώρας.

– **Πώς αντιδράσατε;**

– Αμέσως συστήσαμε μια ομάδα γαλλομαθών και μια ομάδα

αγγλομαθών στελεχών, που πήγαν στα εννέα τότε κράτη-μέλη και μελέτησαν τις θεσμικές και οργανωτικές υποδομές για την εφαρμογή της ΚΑΠ. Εκπονήσαμε μια έκθεση, έγινε πρόταση στο υπουργείο Συντονισμού και αμέσως άρχισαν να κατασκευάζονται τα απαραίτητα έργα. Ωστόσο οι συνομιλητές μας, υπάλληλοι της Επιτροπής, δεν πείθονταν. Τότε ένας από αυτούς, που ήταν φραγκολεβαντίνος με καταγωγή από τη Σμύρνη και ήξερε καλά ελληνικά, μας υποστήριξε μυστικά και μας πάσαρε την πληροφορία ότι ήταν περίπου προαποφασισμένο να μείνει έξω από την ΚΑΠ η ελληνική γεωργία για πέντε χρόνια. Τότε κατέφυγα στον αρμόδιο επίτροπο για τις διαπραγματεύσεις ένταξης, τον Λορέντζο Νατάλι. Του έδωσα τη λεπτομερή έκθεση με τα έργα μας. Έτσι το κλίμα άλλαξε.

– **Πώς συνεργαστήκατε με το ΠΑΣΟΚ που ήρθε το '81;**

– Ένας Άγγλος, εκ των πρωτεργατών της ένταξης της Αγγλίας, με ρώτησε: «Εμάς μας παρασημοφόρησε η βασίλισσα Ελισάβετ για την ένταξη. Εσάς;». Του απάντησα ότι για εμένα η παρασημοφόρηση ήρθε με ένα λακωνικό γράμμα απόλυσης.

Η συνάντηση

Προ ημερών ο Άγγελος και η Πέρσα Ζαχαροπούλου μάς υποδέχτηκαν στο όμορφο και καλαίσθητο διαμέρισμά τους στην Κηφισιά. Μαζί τους ήταν η κόρη τους, η νομικός και ψυχοθεραπεύτρια Ειρήνη Ζαχαροπούλου. Στην αρχή μιλάμε για το νέο βιβλίο του Άγγελου Ζαχαρόπουλου, «Το αποτύπωμα μιας διαδρομής» (εκδόσεις Επίμετρο) – που παρουσιάστηκε πριν από λίγες ημέρες στην Παλαιά Βουλή από τον Δημήτρη Αβραμόπουλο, τον Βαγγέλη Χρόνη, τη Νίνα Βλάχου και τον Γιώργο Κρεμλή. Η φιλοξενία ήταν ζεστή και οικογενειακή και σ' αυτό συνέβαλε επιπλέον το εξαιρετικό σπιτικό κοκκινιστό και το κορυφαίο ελληνικό Merlot Château Julia (Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη) και στο τέλος η παραδοσιακή καρυδόπιτα με συνταγή από τα Αγραφα.

Ερωτας στη Γλυφάδα

– **Μιλήστε μας για τη σύζυγό σας.**

– Μια μέρα το καλοκαίρι του 1960 πήγαμε με έναν συνάδελφο στα Αστέρια της Γλυφάδας, κολυμπήσαμε και ετοιμαστήκαμε να φύγουμε. Ξαφνικά ακούω ομιλίες στα γαλλικά και βλέπω μια οπτασία με μπικίνι να πέφτει στη θάλασσα. Του λέω: «Φύγε εσύ, εγώ θα μείνω». Επείσα στη θάλασσα, αλλά εκείνη κολυπούσε πολύ πιο γρήγορα. Δεν κατέθεσα τα όπλα. Βγήκα με περίμενα. Μόλις βγήκε τη ρώτησα: «Είστε Γαλλίδα». «Είμαι Ελληνίδα», απάντησε, «αλλά γεννήθηκα και μεγάλωσα στο Γαλλικό Μαρόκο». Μου είπε ότι είχε σπουδάσει ζωγραφική στο Παρίσι. Εμενε σε ένα ξενοδοχείο στο Παλαιό Φάληρο. Της τηλεφώνησα την άλλη μέρα, βγήκαμε και σε δύο μήνες παντρευτήκαμε. Είμαστε υπερήφανοι για τα δύο παιδιά μας και τις δύο εγγονές μας, που τώρα είναι φοιτήτριες.

σημασία, την Ελλάδα θα βοηθήσουμε και οι δυο. Κι έτσι γίναμε φίλοι με τον Βάρφη.

– **Παραλίγο να γίνετε φίλος και με τον Κουτσόγιωργα...**

– Λίγο καιρό αργότερα βρέθηκα ένα βράδυ στην ταβέρνα του Μουστάκα στην Κηφισιά. Κάποια στιγμή πήρε το μάτι μου τον Κουτσόγιωργα σ' ένα τραπέζι. Εσπείσα και παρουσιάστηκα: «Λέγομαι Ζαχαρόπουλος και ήρθα να σας ευχαριστήσω

γιατί με απολύσατε από γενικό διευθυντή». Ξαφνιάστηκε ο Κουτσόγιωργας και με κοίταξε περίεργα. Εσπείσα να προσθέσω: «Αν δεν με είχατε απολύσει, δεν θα είχα κάνει την τόσο ενδιαφέρουσα δεύτερη καριέρα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή». Χαμογέλασε ο Κουτσόγιωργας, γέμισε ένα ποτήρι, μου το προσέφερε και τσουγκρίσαμε σαν καλοί φίλοι. Είμαι της σχολής του σοφού Πιττακού: «συγχωρείν κρείττον του τιμωρείν».